

Rychwałd
(Woj. Śląskie)

**Bazylika pw.
św. Mikołaja**

**Sanktuarium MB
Rychwałdzkiej**

Kościół Parafialny w Rychwałdzie

Rychwałd należy do najstarszych osad, które w średniowieczu otaczały miasto Żywiec. W XV wieku historyk Jan Długosz wymienia kościół parafialny w Rychwałdzie. W 1472 r. utworzona została parafia rychwałdzka po odłączeniu od Żywca. Prawdopodobnie jednak istniała od 1335 r., bo już wtedy płaciła świętopietrze. Fundatorem drewnianego kościoła w Rychwałdzie był właściciel ziemi żywieckiej Mikołaj Komorowski. Kościół ten o długości 18,6 m i szerokości 8,8 m konsekrował w 1547 r. Biskup Sufragan Krakowski Erazm Ciołek. Staraniem proboszcza rychwałdzkiego Ks. Baltazara Szumskiego, w 1635 r. kościół został pomalowany. W 1680 wystawiony organ, wokół kościoła biegł parkan, gdzie znajdowały się w XVIII wieku stacje drogi krzyżowej. W 1644 r. sprowadzono do kościoła cudowny obraz; odtąd kościół nie mógł pomieścić licznych pielgrzymów.

W pierwszej połowie XVIII wieku wybudowano w Rychwałdzie, staraniem proboszcza Ks. Szymona Gorylskiego, z jałmużny i ofiar czcicieli Matki B. Rychwałdzkiej, okazały murywany kościół w stylu barokowym. 2.VII.1756 r. bp. Franciszek Potkański - konsekrował kościół i wielki ołtarz. Kościół jest trzynawowy z półkolisto zakończonym prezbiterium i dwiema masywnymi wieżami zamykającymi między sobą przedświec. Późnobarokowy ołtarz główny, ozdobiony w tzw. stylu rejeneji, dwa boczne ołtarze w prezbiterium i wspaniała ambona są dziełem Szymona Gogolczyki z Frydka. Ołtarz Trójcy Św. wykonał snycerz z Żywca Urban Jurowski, a Ołtarz Bractwa Szkaplerza Św. Grzegorz Lubliński z Cieszyna. W szafkach, wpuszczonych w filary nawy głównej, na uwagę zasługują rokokowy obraz Św. Mikołaja i Św. Jadwigi z drugiej połowy XVIII wieku. W przebudowanej w 1915 r. zakrystii znajdują się barokowe obrazy Św. Marka i Mateusza. Do kościoła parafialnego w Rychwałdzie wprowadzono Bractwa Szkaplerza Św. w 1688 r.; Trójcy Św. w 1718 r. i N.M.P. Pocięczenia w 1768 r.

W pierwszej połowie XX wieku Ks. Jan Gwoździwicz przeprowadził gruntowną odnowę świątyni rychwałdzkiej, a Ks. Wojewodzie ozdobił ją polichromią, którą w 1930 r. wykonał Paweł Palka z Łukowa na Podlasiu; obrazy 7 - boleści N.M.P. na sklepieniu wykonał Adolf Hiroń. W prezbiterium znajdują się witraże eucharystyczne wykonane w 1935 r. przez M. Romańczyka w Krakowie. Witraże w nawach bocznych projektowała w 1962 r. Regina Rychłowska z Krakowa.

W 1946 r. przybyli do Rychwałdu OO. Franciszkanie, gdzie 11.II.1947 r. Kardynał A. S. Sapiecha erygował klasztor.

Cudowny Obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej

Waskami słynący obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej jest namalowany na lipowej desce o wymiarach 91,5 cm x 113,5 cm. Pochodzi z początku XV wieku i jest wykonany według reguł ostatniego okresu sztuki bizantyjskiej. Prawdopodobnie jest to dzieło czesowe. Malarz nieznany. Na złotym tle występuje pełna majestatu postać N.M.P. Na lewej ręce Maria trzyma dziecię Jezus, które prawą rączką błogosławi.

Obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej był własnością magnackiej rodziny Grudzińskich w Wielkopolsce. W 1640 r. Katarzyna Komorowska, właścicielka Ślemienia, wyszła za mąż za Piotra Samuela Grudzińskiego Starostę Środzkiego; po ślubie przywiozła z majątku męża do zamku w Ślemieniu obraz Matki Bożej. W 1644 r. darowała ten obraz kościołowi parafialnemu w Rychwałdzie, gdzie umieszczono go w bocznym ołtarzyku. Z wdzięczności za uzdrowienie, Piotr Samuel Grudziński ufundował w kościele rychwałdzkim ołtarz Matki Bożej, konsekrowany w 1658 r. przez Biskupa Krakowskiego Mikołaja Oborskiego pod wezwaniem Narodzenia N.M.P. Bp.; Mikołaj Oborski dekretem ogłosił obraz jako cudowny i polecił szerzyć jego kult. 22.X.1678 r. przeniesiono obraz do ozdobnego wielkiego ołtarza zbudowanego staraniem proboszcza rychwałdzkiego Ks. Wojciecha Mazurkiewicza.

2 lipca 1756 r. odbyło się uroczyste przeniesienie cudownego obrazu Matki Bożej Rychwałdzkiej ze starego drewnianego, do nowego murywanego kościoła. Obraz umieszczono, w specjalnie ozdobionym, głównym ołtarzu, który został konsekrowany przez Biskupa Franciszka Potkańskiego pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej. Odtąd obraz stał tam przebywać.

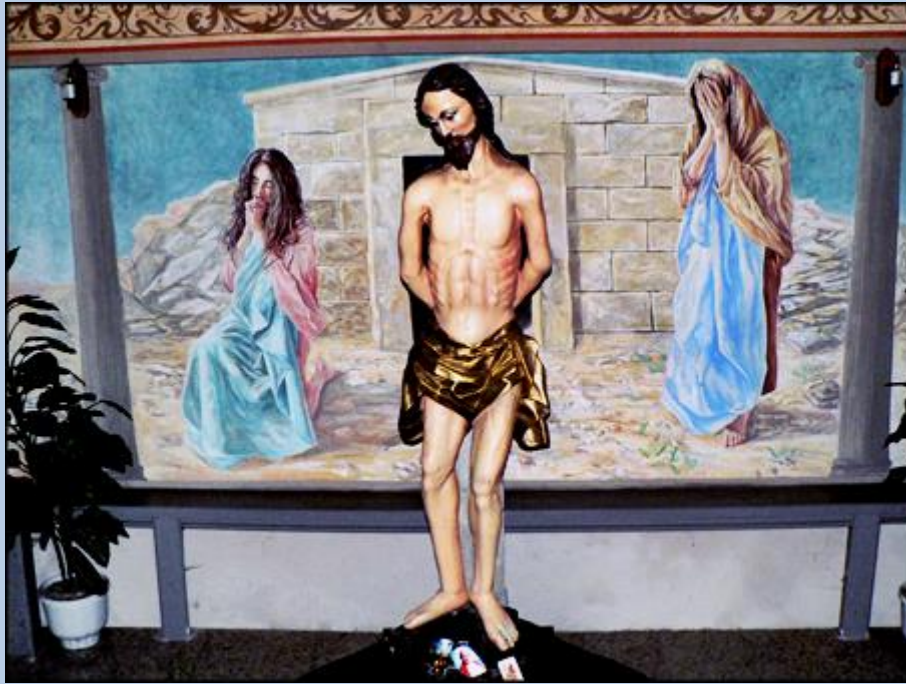
Wizerunek rychwałdzki zachował się niezmiennie do naszych czasów, chociaż w latach: 1756, 1794, 1948 i 1964 poddany był zabiegom konserwatorskim celem usunięcia uszkodzeń tła spowodowanych przybijaniem wotów na obrazie.

W uroczystość Wniebowzięcia N.M.P. 1817 r. duchowienstwo Dekanatu Żywieckiego uroczystie włożyło korony na obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej. Był to wyraz wielkiej czci bez znaczenia prawnego.

18 lipca 1965 r. koronacja obrazu koronami watykańskimi.

zdjęcia: Jan Nitecki